

**Становище, написано от член на научно жури,
за придобиване на образователна и научна степен „доктор”
в СА „Д. А. Ценов” – Свищов**

Изготвил становището: доц. д-р Георги Маринов, по Заповед 354/30.04.2019 г.

Автор на дисертационния труд: Диана Лъчезарова Ефтимова

Тема на дисертационния труд: Икономическо отражение на европейската енергийна политика върху енергийната сигурност на България

I. Общо представяне на дисертационния труд:

Дисертационният труд представя нова технология за оценяване на икономическите последици от енергийната политика. Текстът е в 226 страници, издържан в класическа структура от увод, три основни глави и заключение. Използвани са 137 литературни източника на български и английски език.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

Намирам разработката за актуална и навременна, както поради факта, че енергийната безопасност е по принцип ключова за функционирането на икономиката, така и поради конкретното развитие в областта през последните години, на редицата от събития с геополитически характер. Интеграцията на България в ЕС, съчетана с относителния недостиг на енергийни източници, се отразява много силно върху енергийната сигурност. В разработката се разглеждат и аргументират варианти за подобряване на енергийната ефективност, за оптимизиране на енергийния баланс и за намаляване на ресурсните диспропорции в енергийния микс. Централна за текста е разработената технология за оценка на икономическото отражение на енергийната политика на интеграционен блок върху енергийната сигурност на страна-членка, както и проведената с прилагането ѝ икономическа оценка на въздействието на енергийната политика на ЕС върху сектора у нас.

Много добро впечатление прави техническото и стилово оформление на текста, превърнало се в традиционно за докторантите от катедрата. Обемът на разработката съответства на утвърдилите се представи за такива текстове у нас и в Източна Европа. Използван е обширен обем литература, все пак някои (малък брой) цитирани източници

са потенциално под въпрос. Използваният инструментариум е адекватен на поставените цели и задачи, прилагането му е извършено методично и добросъвестно.

Авторефератът отразява представената разработка. Идеите в дисертацията са представени на научната общност, чрез седемте научни публикации по тематиката.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

Главен принос на текста е разработената технология за анализ и оценка на икономическото отражение на водената европейска енергийна политика върху енергийната сигурност на България - EMPIRE, с акцент върху изкопаемите горива. Успешно е доразвит и допълнен известният MOSES модел, направен е многоаспектен анализ на понятието "Енергийна сигурност". Интересен е предложеният в създадената технология формулен апарат, базиран върху Херфиндал-Хиршман концепцията, допълнена до методика за комплексна оценка на икономическото въздействие.

Принос е и конкретното проучване за състоянието на енергийния профил на България и икономическото отражение от европейската енергийна стратегия в трите направления - "суров петрол", "природен газ" и "въглища", с което успешно се апробира разработената EMPIRE технология. Ценни са и направените препоръки за въздействие върху енергийния отрасъл и икономиката на България.

Много добър е и направеният теоретичен преглед, представен като приложение към дисертацията. Приведената там "таблица 1" би могла да е част от основния текст, освен това би било добре и да бъде изведена и оформена като самостоятелна публикация.

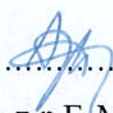
IV. Въпроси по дисертационния труд.

Доколкото предлаганата технология предоставя възможност за превенция, ранно откриване и минимизиране на негативните ефекти за икономиката от прилагането на обща енергийна политика, би било добре да се доуточни в какъв времеви план би могло да се случва това. А предвид идеите за разширяване на приложимостта на изследването, колко мащабни промени в разработената EMPIRE технология би се наложило да бъдат направени, така че да бъде прилагана към други обединения, например Евразийския икономически съюз (Русия, Беларус, Казахстан, Армения, Киргизия).

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

Представеният дисертационен труд е завършено самостоятелно научно изследване, съдържащо научни и научно-приложни приноси. Изпълнени са и всички изисквания на нормативните документи. Затова убедено подкрепям присъждането на ОНС “доктор” на Диана Лъчезарова Ефтимова.

Дата: 27.05.2019 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Г. Маринов)